

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.742/2012/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Cserhalmi Tamás ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a dr. ... jogtanácsos által képviselt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal (I.rendű alperes címe) I. rendű és a Belügyminisztérium Peres Képviseleti és Szerződés-előkészítő Főosztálya (cím, ügyintéző: dr.... jogtanácsos és dr. ... vezető-jogtanácsos főosztályvezető) által képviselt Belügyminisztérium II. rendű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.524/2012/12. számú ítélete ellen a felperes által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek személyenként 20 000 (Húszezer) forint fellebbezési eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 72 000 (Hetvenkettőezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A **Ny., N.** u. 2. szám alatt folyó építkezés építtetője, egyben kivitelezője a felperes volt, míg a műszaki vezetői feladatokat megbízási szerződés alapján **K. F.** látta el.

Az I. rendű alperes jogelődje, az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Építésfelügyelete 2009 júliusában építésfelügyeleti helyszíni ellenőrzést végzett az építkezés területén. A helyszíni szemlét az építésfelügyelet két képviselője 2009. július 9-én 16 óra után tartotta meg, s azon részt vett a műszaki vezető is, ám a felperes képviselőjében senki nem volt jelen. Az ellenőrzést végzők a szemlén tapasztaltakról feljegyzést, valamint fényképeket készítettek. A jegyzőkönyvet 2009. július 10-én foglalták írásba az építésfelügyelet irodájában, s abban egyebek mellett rögzítették, hogy az építkezés teljes körű kiviteli dokumentációja, valamint gépész-, villamos-kiviteli dokumentációja nincsen, az építmény az építési engedélytől eltér, az építési napló vezetése nem felel meg a jogszabály előírásainak, s az építtető az építőipari kivitelezés tervezett megkezdésére és adataira vonatkozó bejelentési kötelezettségének az építésfelügyeleti hatóság felé nem tett eleget. Az építési munka továbbfolytatását a helyszínen meghozott határozatával a hatóság megtiltotta, s jelezte, hogy építésfelügyeleti eljárást kezdeményez

a szabálytalanságot elkövetőkkel szemben. A jegyzőkönyv 27. pontjában az építésfelügyelet irodájában jelen lévő **K. F.** észrevételként rögzítette, hogy az építési munka megkezdésére vonatkozó bejelentést személyesen tette meg az elsőfokú építésügyi hatóság felé, ennek igazolására a bejelentést tartalmazó adatlap másolatát átadta. A jegyzőkönyvet az ellenőrzést végző két személy és a műszaki vezető aláírta.

A jegyzőkönyv alapján az építésfelügyelet a 2009. július 30-án kelt 343-1/2010. számú határozatával a kivitelezőt, 343-2/2010. számú határozatával az építtetőt, 343-3/2010. számú határozatával pedig a műszaki vezetőt egyenként 450 000 forint építésfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte.

A megbírságoltak a határozatokkal szemben fellebbezést terjesztettek elő. A másodfokú hatóságként eljáró Belügyminisztérium Területrendezési és Építésügyi Helyettes Államtitkára 3000/742/1/2010.BM számú határozatával **K. F.**, TTÉE/391/3/2010. számú határozatával a kivitelező, TTÉE/391/4/2010. számú határozatával az építtető fellebbezését elutasította, egyben mindhárom első fokú határozatot helybenhagyta.

K. F. az államigazgatási határozatok felülvizsgálata iránt pert indított. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 3.K.22.447/2010/14. sorszámú ítéletében mindkét fokú közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezte. A határozata indokolásában kifejtette, hogy a közigazgatási szerv a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) előírásait figyelmen kívül hagyva az építésfelügyeleti ellenőrzést szabálytalanul tartotta meg, a jegyzőkönyv készítés sem felelt meg a jogszabály előírásainak, míg a másodfokú közigazgatási szerv a fellebbezésben foglaltakat érdemben nem döntötte meg, csupán a felterjesztésben az elsőfokú szerv által tett észrevétel alapján hozta meg döntését. Ezeket az ügy érdemi eldöntésére is kiható lényeges jogszabálysértéseknek minősítette.

K. F. pert indított a jelen per alpereseivel szemben, akiket vagyoni és nem vagyoni kárának egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság P.21.014/2011/11. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította. A fellebbezés folytán eljáró Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.767/2011/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A határozata indokolásában egyebek mellett kifejtette, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben a kártérítési per bírósága nem állapíthatja meg, hogy a közigazgatási hatóság nem sértett jogszabályt, de vizsgálhatja, hogy a jogszabálysértés milyen mértékben tekinthető nyilvánvalónak, illetőleg kirívónak, s ettől függően mennyiben szolgálhat alapul a közigazgatási jogkörben okozott kárért fennálló felelősség megállapításához. Álláspontja szerint az adott esetben az alperesek oldalán kimutatható jogsértés nem olyan nyilvánvaló és nem olyan kirívó, hogy az a kártérítési felelősségüket megalapozná. Felróhatóság hiányában pedig indokolatlannak találta a kártérítési felelősség további - konjunktív - elemeinek vizsgálatát.

A felperes keresetében az alpereseket 900 000 forint, annak 2010. november 11-től a kifizetésig járó kamatai és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni. Álláspontja szerint a közigazgatási jogkörben eljáró alperesek kártérítési felelősségének megállapításához szükséges valamennyi tényállási elem megvalósult. Az alperesek szabálytalan eljárásának

tényét megállapította a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a K.22.447/2010/14. számú ítéletében, s a hatósági eljárás keretében elkövetett jogszabálysértéseket olyan jelentős súlyúnak minősítette, hogy a műszaki vezetővel szembeni határozatokat hatályon kívül helyezte. Ugyanezen szabálytalan ellenőrzés eredményeként születtek a vele szembeni határozatok, melyek kapcsán a rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, ám az nem vezetett eredményre, a bíróságokat megfizette, így kára merült fel a jogsértő határozatokkal okozati összefüggésben.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy az alperesek részére személyenként 45 000 forint perköltséget, az államnak felhívásra 54 000 forint kereseti illetéket fizessen meg. A határozata indoklásában hangsúlyozta, hogy az alperesekkel szembeni kártérítési követelés jogalapja a Ptk. 339. §-ának (1) és 349. §-ának (1) bekezdése, az ezekben írtak határozzák meg a kártérítési felelősség konjunktív tényállási elemeit, melyek közül akár csak egynek a hiánya is a kereset elutasításához vezet. Kiemelte, hogy a felperessel szemben hozott határozatok, valamint a műszaki vezetővel szemben hozott határozatok indoklása teljes mértékben azonos, eltekintve a megbírságolt személyétől. Noha a **K. F.** által a közigazgatási határozatok felülvizsgálata iránt indított perben eljáró bíróság megállapította a határozatok jogsértő voltát, s azokat hatályon kívül helyezte, a kártérítési perben eljáró bíróság más szempontok alapján kell vizsgálja a bizonyítékokat. Csak a nyilvánvaló és kirívó jogsértés esetén van helye a közigazgatási szervek kártérítési felelőssége megállapításának, ám adott esetben ilyen felróható, kirívó súlyú, nyilvánvaló jogszabálysértés terhükre nem volt megállapítható. Megítélése szerint - mivel az építésfelügyeleti ellenőrzés számos jogsértést állapított meg a kivitelező, illetve az építtető terhére - az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) alapján nem volt mellőzhető a bíróság kiszabása, ebből következően pedig az alperesek eljárása jogellenesnek sem tekinthető.

Az ítélettel szemben benyújtott fellebbezésében a felperes annak megváltoztatását és az alperesek kereset szerinti marasztalását kérte. Rámutatott, hogy a törvényszék határozata tévesen tünteti fel, hogy az építésfelügyeleti ellenőrzés során a felperes jelen lett volna a helyszínen. Megismételte az elsőfokú eljárás során hangoztatott érveit, kiemelve, hogy az ő ügye és **K. F.** ügye tulajdonképpen egy és ugyanazon eljárás, ennek tükrében pedig az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság közigazgatási perben hozott határozatát, az ugyanis megállapította az alperesek által elkövetett jogszabálysértések kirívó voltát, amit a kártérítési perben sem lehet figyelmen kívül hagyni. Véleménye szerint az alperesek kártérítési felelősségének megállapításához szükséges valamennyi tényállási elem megvalósult.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a törvényszék ítéletének helybenhagyását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Kiemelte, hogy önmagában az a körülmény, hogy a közigazgatási perben a bíróság jogszabálysértőnek ítéli meg a közigazgatási szerv határozatát (BDT 2007. évi 1709. sz. jogeset), nem alapozza meg a közigazgatási jogkörben okozott felelősséget, főleg akkor nem, ha az a határozat egy

másik közigazgatási eljárás keretében született. A felperessel szemben hozott határozatok jogerősek, azok jogellenességét bíróság nem állapította meg, az építésfelügyeleti ellenőrzés során történt szabálysértések pedig nem oly kirívóan súlyos szabálysértések, melyek a kártérítési felelősségét megalapoznák.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, a felperes költségben való marasztalását kérte. Utalt a döntés álláspontja szerint helytálló indokaira, kiemelve, hogy a **K. F.** által indított kártérítési perben született ítéletek is hangsúlyozták, hogy az alperesek nem követtek el olyan kirívóan súlyos jogszabálysértést, amely kártérítési felelősségüket megalapozná.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az előzőekben írtak szerint helyesbítette, mert az tévesen tartalmazta, hogy az építésfelügyeleti eljárás során tartott helyszíni ellenőrzés alkalmával a felperes lett volna jelen, ezzel szemben a valóságban a szemlén a műszaki vezető, **K. F.** vett részt. A törvényszék által ettől eltekintve helytállóan megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.519/2012/8. számú ítéletével a **K. F.** által e per alperesei ellen indított perben született jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az elsőfokú bíróság által is helyesen felhívott Ptk. 339. § (1) bekezdése, illetve 349. § (1) bekezdése rendelkezései értelmében az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei: a jogellenes magatartás, az államigazgatási tevékenységgel okozati összefüggésben álló kár, az államigazgatási szerv vétkessége, továbbá az, hogy a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetve a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket a károsult igénybe vette. Helytállóan hangsúlyozta azt is a törvényszék, hogy e feltételek konjunktívak, ami azt jelenti, hogy akár csak egy hiánya esetén is feleslegessé válik a további elemek vizsgálata, a bíróságnak a keresetet el kell utasítani.

A felperes helytállóan hangsúlyozta az eljárás során, hogy a közigazgatási szerv kárfelelőssége szempontjából az általa hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított per nem tekinthető rendes jogorvoslatnak, így ennek hiánya elvileg nem akadályozza a kártérítési igény érvényesítésének. A közigazgatási szerv határozatának jogszabálysértő voltát azonban csak a határozat felülvizsgálata iránt indított perben eljáró közigazgatási bíróság állapíthatja meg. Az adott esetben a felperes ilyen pert nem indított, a vele szemben hozott határozatok jogszabálysértő voltát az arra hatáskörrel rendelkező bíróság nem állapította meg, amiből következően nem tévedett a kártérítési perben eljáró elsőfokú bíróság, amikor hangsúlyozta, hogy jogellenesség nem állapítható meg az alperesek terhére, ennek hiányában pedig kártérítési felelősségük sem áll fenn.

A felperes által a keresetlevélben, illetve a fellebbezésben is kifejtett érvelés kapcsán az ítéletábra csupán megjegyzi, hogy az a körülmény, hogy a közigazgatási perben eljáró bíróság jogszabálysértőnek ítéli meg a közigazgatási szerv határozatát, a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősséget nem alapozza meg. A közigazgatási határozat

bíróság előtti megtámadása során azt kell vizsgálni, hogy a közhatalom gyakorlása során történt-e jogszabálysértés és ez hogyan, milyen módon, milyen jogkövetkezmény levonása útján küszöbölhető ki. Ezzel szemben a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti perben azt kell feltárni, hogy az előbbi jogszabálysértés mennyiben értékelhető jogellenes és felróható magatartásként, továbbá a felperesnek keletkezett-e ezzel okozati összefüggésben álló kára. Ennek során a kártérítési per bíróságát kötik a közigazgatási per bíróságának a hatósági eljárásban feltárt jogszabálysértéssel kapcsolatos megállapításai, amelyekkel szemben nem állapíthatja meg, hogy az ott megjelölt jogszabálysértés nem történt meg. Nem köti azonban a közigazgatási per bíróságának a jogszabálysértés minőségére, súlyára vonatkozó megállapítása, ezért nincs akadálya annak, hogy a kártérítési per, illetőleg a közigazgatási per bírósága - az egymástól jelentősen eltérő tartalmú jogkövetkezmények levonása során - ugyanazt a jogszabálysértést az abból származó, de különböző jogágakhoz tartozó jogkövetkezmények alkalmazása szempontjából eltérő súlyosságúnak értékelhesse. Ezt a mérlegelést pedig mindkét bíróság a saját, önálló hatáskörében eljárva, egymástól függetlenül végezheti el, amelynek során egyiket sem köti a másik határozata (Kúria Pfv.III.20.519/2012/8. számú ítélete).

Mindezekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte fellebbezési eljárási költség megfizetésre. E címen az alperesek képviselőjének munkadíját számolta el.

Az ügy tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles az állam részére megtéríteni.

Az ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2013. január 22.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -